

MUSEON

INTERNATIONAAL MUSEUM IN EEN INTERNATIONALE STAD

SUBSIDIEAANVRAAG
in het kader van het
MEERJARENBELEIDSPLAN KUNST EN CULTUUR 2017-2020

Museon
30 november 2015

1. BELEIDSPLAN 2017-2020

1.1. ALGEMENE INFORMATIE

1.1.A. Algemene gegevens van de aanvrager	
Naam instelling (indien afwijkend van de statutaire naam):	Museon
Statutaire naam instelling:	Stichting Museon (Museum voor het Onderwijs)
Statutaire doelstelling:	De stichting heeft ten doel: het bevorderen bij een breed publiek van kennis en belangstelling voor de ontwikkelingen op het gebied van de mens- en natuurwetenschappen. De stichting streeft dit doel na door middel van het inrichten, in stand houden en exploiteren van een museum, het Museon. Het museum is een permanente instelling in dienst van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, welke de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verwerft, behoudt, wetenschappelijk onderzoekt en presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen, dit alles in de ruimste zin van het woord.
Aard van de instelling:	Museum
Bezoekadres:	Stadhouderslaan 37
Postcode en plaats:	2517 HV Den Haag
Postadres:	Postbus 30313
Postcode en plaats:	2500 GH Den Haag
Telefoonnummer:	070-3381338
Email:	info@museon.nl
Website:	www.museon.nl

1.1.B. Contactpersoon voor de subsidieaanvraag

Naam contactpersoon:	Mw. drs. M.C. van der Sman
Functie contactpersoon:	Directeur
Telefoonnummer contactpersoon:	070-3381386
Email contactpersoon:	mcvdsman@museon.nl

1.1.C. Financiële gegevens aanvrager

IBAN bankrekeningnummer:	NL87ABNA0868217379
Ten name van:	Museon
Fiscaal nummer:	NL806472510B01

1.1.D. Rechtsvorm

Rechtsvorm (stichting, vereniging):	Stichting
Jaar van oprichting:	1997
Inschrijving Kamer van Koophandel te:	Den Haag
KvK nummer:	41160112

1.1.E. Samenstelling directie/dagelijkse leiding (incl. artistiek leider indien van toepassing)

Naam:	Functie	In functie sinds:	Termijn benoeming
Mw. drs. M.C. van der Sman	Directeur	1 feb 2012	Onbepaald

1.1.F. Samenstelling Raad van Toezicht

Bestuur: (aankruisen)	Raad van Toezicht
	Bestuur

Naam:	Functie	In functie sinds:	Termijn benoeming	Treedt af op
Mr. R. Bekker	Voorzitter	1-2-2014	3 jaar	1-2-2017
Mw. mr. A.J. Swelheim	Lid	1-7-2013	3 jaar	1-7-2016
Drs. J.C. Schenderling	Lid	1-7-2015	3 jaar	1-7-2018
Drs. P.M.M. Heijnen	Lid	1-10-2014	3 jaar	1-10-2017
Mw. M.B. Boon	Lid	1-1-2015	3 jaar	1-1-2018

1.1.G. Gevraagd subsidiebedrag voor de periode 2017-2020

Totale omvang jaarlijkse exploitatie:	€ € 5.424.000 (begroting 2015)
Gevraagde jaarlijkse structurele bijdrage van de gemeente voor 2017-2020:	€ € 4.323.000
Gesubsidieerd i.h.k.v. het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2013-2016 van de Gemeente Den Haag?	ja, met een bedrag van: € 4.323.000 (peiljaar 2015, inclusief trend)

Ondertekening

Hierbij verklaart ondergetekende, daartoe statutair bevoegd, dit formulier naar waarheid en zonder voorbehoud te hebben ingevuld.

Naam:	Mw. drs. M.C. van der Sman
Functie:	Directeur
Datum:	26 november 2016
Plaats:	Den Haag
Handtekening:	

1.2. TERUGBLIK OP EN ZELFEVALUATIE VAN DE PERIODE 2013-HEDEN

1. Inhoudelijk beleid

Met ons vorige beleidsplan, *In verbinding met de wereld*, zijn we een nieuwe weg ingeslagen. De voornaamste doelstelling was de ontwikkeling van een onderscheidend profiel, een betere aansluiting bij Den Haag als internationale stad en positionering van het Museon als integraal onderdeel van de Internationale Zone. In het vernieuwde museum benaderen we onder het motto ‘ontdek de wereld’ onderwerpen uit cultuur, natuur en wetenschap vanuit een geografisch perspectief. We laten de manier zien waarop de mens de aarde inricht in antwoord op natuurlijke en maatschappelijke omstandigheden. Daarbij richten we ons op mondiale thema’s die bepalend zijn voor de leefbaarheid van onze planeet en daardoor ook rechtstreeks van invloed op vrede en recht in de wereld. Zo maken we van het Museon een **internationaal museum in een internationale stad**.

Internationaal museum in een internationale stad

De nieuwe inhoudelijke koers van het Museon komt het sterkst tot uitdrukking in de vernieuwde vaste opstelling van 1.600 m², die eind 2016 opengaat voor het publiek. Aan de basis van een vreedzame en veilige wereld liggen een eerlijke verdeling van voedsel, water en energie en aanvaarding van verschillen in culturele identiteit. Uitdagingen en vooral ook oplossingen op deze terreinen staan centraal in **Your Planet**, zoals de werktitel van de nieuwe tentoonstelling luidt. Bezoekers maken er een interactieve ontdekkingsreis over de wereld aan de hand van een aantal mondiale uitdagingen, die aansluiten bij de onlangs gepubliceerde ‘duurzame ontwikkelingsdoelen’ van de **Verenigde Naties**. Ze worden uitgedaagd om de biodiversiteit in de oceanen te beschermen of buigen zich over de dilemma's bij de overstap op duurzame energie. Ze ontdekken de uitdagingen waar een miljoenenstad ons voor stelt, vinden uit hoe duurzame energie een rol kan spelen bij armoedebestrijding of gaan op zoek naar alternatieven voor de voedingsmiddelen die nu op ons menu staan. Na afloop van een bezoek aan 'Your Planet' en het Museon hebben ze het gevoel dat ook zij een bijdrage kunnen leveren aan een leefbare planeet, hoe klein deze misschien ook lijkt.

Terwijl achter de schermen druk aan het draaiboek voor de herinrichting van de vaste opstelling werd gewerkt, lag in de afgelopen periode het accent in onze programmering op de aansluiting bij het internationale profiel van Den Haag en op de positionering van het Museon in de Internationale Zone. De thematiek van vrede en recht is inmiddels prominent verankerd. Zo heeft het Museon in 2014 de **Peace App** gelanceerd, die bezoekers aan de hand van prikkelende stellingen en verhalen meeneemt langs instellingen en markante plekken in de Internationale Zone. Inspelend op de Nuclear Security Summit 2014 organiseerde het museum in samenwerking met een aantal internationale instellingen bovendien de tentoonstelling **Werken aan Vrede. Give Peace a Chance**. Deze expositie draaide om het belang van internationale verdragen en de rol van de internationale organisaties, ging in op conflicten uit het verleden en stelde actuele kwesties aan de orde. De opvolger, **Den Haag en de Atlantikwall. Oorlog in de Stad van Vrede**, verbond het oorlogsverleden van Den Haag met de hedendaagse rol van de stad op het internationale podium. Ook kleine tentoonstellingsprojecten over de strijd tegen apartheid en de Nederlandse vredesbeweging sloten naadloos aan bij de thematiek van het Museon.

Actief, geëngageerd en vernieuwend

Bezoekers in familieverband komen voor een leerzaam dagje uit naar het Museon. Het museum is daarom ingericht als een omgeving waarin leren en vermaak gelijk opgaan, voor kinderen, voor volwassenen en voor beide groepen samen. Met onze programmering willen we tot denken aanzetten, vragen oproepen en verwondering opwekken. We zijn steeds op zoek naar vernieuwende vormen om dit ‘discovery learning’ vorm te geven. In de vaste **Klimaatstudio** bijvoorbeeld nodigen we bezoekers uit hun eigen televisieprogramma met verhalen over het klimaat te maken. In de tijdelijke tentoonstelling **Stad van de Toekomst** hebben we een manier gevonden om jonge bezoekers hun ideeën over het onderwerp van de

tentoonstelling zelf vorm te laten geven. In 'Den Haag en de Atlantikwall' konden bezoekers het onderwerp naar keuze vanuit het perspectief van de burger, ambtenaar of bezetter beleven.

2. Positionering binnen bestel en bijdrage aan totale aanbod

Familieuseum

Het Museon bereikt een breed en divers familiepubliek. Vanuit dat oogpunt richten we de nieuwe vaste tentoonstelling 'Your Planet' over mondiale uitdagingen in. Van essentieel belang in de beslissing van ons publiek om het Museon te bezoeken zijn echter ook onze blockbusters: tijdelijke tentoonstellingen over onderwerpen uit cultuur en wetenschap die grote groepen in de samenleving aanspreken. De afgelopen jaren waren dat **High Tech Romeinen** over de Romeinen als technologische vernieuwers, **Imitatie** over allerlei vormen van imitatie in natuur en maatschappij, **Dino Jaws** over het eetgedrag van dinosaurussen en **Babydieren** over dieren vanaf hun geboorte tot het moment dat ze voor zichzelf kunnen zorgen.

Onderscheidende educatie

Het onderwijs, zowel primair als voortgezet, is een andere belangrijke doelgroep voor het Museon. Vooral scholen uit Den Haag bezoeken het Museon vanwege het brede aanbod van educatieve activiteiten, die zich in alle opzichten onderscheiden van een les op school. De onderwerpen worden, meest aansluitend op het curriculum, gepresenteerd in een omgeving die uitnodigt tot ontdekken en onderzoeken. De tentoonstellingen en authentieke voorwerpen spelen hierbij de hoofdrol. Om het onderwijs rechtstreeks bij onze educatieve programmering te betrekken hebben we in 2015 een **Educatieraad** opgericht met vertegenwoordigers van de verschillende vormen van onderwijs.

Het Museon wil echter meer zijn voor het onderwijs dan een aanbieder van educatieve programma's. Met de **J.H. Schesprijs**, jaarlijks georganiseerd in samenwerking met het Instituut voor Oorlogs-, Holocaust en Genocidestudies NIOD en Prodemos, nodigt het Museon scholieren uit om na te denken over kwesties van vrede en democratie. Hoe is het om te leven onder een dictatuur? Hoe voelt het om op de vlucht te zijn voor oorlog? Ieder jaar rond 4 mei vindt een herdenking met leerlingen uit het basisonderwijs plaats bij het **Joods Kindermonument** in de zaal Kind in Oorlog. Met de sponsorloop **Wandelen voor Water**, die het Museon elk jaar samen met Dunea organiseert, betrekken we leerlingen bij een van de belangrijkste mondiale thema's. De grote rol van innovatie en techniek in de programmering van het Museon komt behalve in de reguliere programmering onder meer tot uitdrukking in de deelname aan de activiteiten van het **technologienetwerk Jet-Net** en de Robocupwedstrijden.

We vinden het belangrijk om het onderwijs ook een rol te geven in andere belangrijke evenementen waarbij het museum is betrokken. Tijdens de Nuclear Security Summit in 2014 organiseerden we samen met HOPE XXL een **kindertop** voor leerlingen uit de groepen 7 en 8 om hun visie op onderwerpen als atoomwapens, ontwikkelingssamenwerking en duurzaamheid te formuleren. Korte tijd later, tijdens de Ecsite-conferentie, gericht op professionals op het gebied van wetenschapscommunicatie, was er een **Science Show** voor 1.500 scholieren in het World Forum Theater, waarin aan de hand van spectaculaire demonstraties basisbegrippen uit de wereld van wetenschap en techniek werden uitgelegd. Bij het 725-jarig bestaan van het Hoogheemraadschap Delfland volgden zo'n duizend leerlingen uit het voortgezet onderwijs een speciaal **klimaatprogramma** in het Museon.

Collectie in beeld

Het Museon is ondenkbaar zonder zijn collectie. De authenticiteit van echte voorwerpen geeft kracht aan tentoonstellingen en educatieve activiteiten. Hoe terughoudend we ook zijn met het uitbreiden van onze collectie, ze vormt geen statisch geheel. Haar betekenis verandert met de tijd, maar ook met de bril die je opzet als je ermee aan de slag gaat. In de publicatie **Museon 360°, de wereld in voorwerpen** bijvoorbeeld laten we zien hoe een historisch gegroeide collectie een belangrijke rol kan spelen in een museum waarin actuele onderwerpen centraal staan. Dit boek is één van de manieren om de zichtbaarheid van de collectie

van het Museon te vergroten. Meer dan 76.000 voorwerpen zijn inmiddels niet alleen via de eigen website van het museum toegankelijk, maar maken ook deel uit van de **Digitale Collectie Nederland** en **Europeana**. Een selectie is bovendien vindbaar via een aantal meer specialistische websites. In het gebouw van Europol en bij Diligentia richten we daarnaast geregeld een expositie in met voorwerpen uit de collectie van het Museon.

3. Economische en maatschappelijke betekenis

Met minder mensen in vaste dienst is het Museon er in de afgelopen periode in geslaagd de bezoekers op peil te houden en zelfs te verbeteren. Mede dankzij 'High Tech Romeinen' had het museum in 2013 188.600 bezoekers. Met de dinosaurustentoonstelling in huis breken we in 2015 ruim door de grens van 200.000. Zo'n zestig procent daarvan komt van buiten de stad, daarvan weer circa vijf procent uit het buitenland. Zo'n twintig procent van de bezoekers komt in schoolverband naar het museum voor deelname aan de uitgebreide educatieve programmering. Daarmee is het Museon een **belangrijk onderdeel van de Haagse educatieve infrastructuur en een belangrijke toeristische attractie**.

Verbinding met de stad

Zou het Museon overal kunnen staan? Nee, ook al komt het grootste deel van de bezoekers van buiten de stad en maken we van mondiale thema's de rode draad in onze programmering, het Museon is een echt Haags museum. In de Internationale Stad van Vrede en Recht komt de programmering het best tot zijn recht, in het internationale en diverse karakter van de stad vindt het museum zijn inspiratie. Vanuit dit besef hebben we de afgelopen jaren onze band met de stad verstevigd. Om de rol van het museum in de Internationale Zone en de thematiek van vrede en recht in de programmering te versterken zijn de relaties met de internationale instellingen aangehaald, met name met Europol en OPCW.

Ter voorbereiding van de tentoonstelling 'Stad van de Toekomst' hebben we op markante locaties in Den Haag met deskundigen en belangstellenden een reeks **workshops over de toekomstige stad** georganiseerd. Onder andere wonen, werken, voedsel, vervoer en rechtspraak in de stad van de toekomst stonden op het programma. Kleine tentoonstellingen over Spaanse immigranten en Indische Nederlanders pasten in een langere reeks van projecten die de culturele diversiteit van de stad tot uiting brengen. De tentoonstelling over Den Haag en de Atlantikwall komt voort uit een initiatief vanuit het Bewonersoverleg Duinoord voor een **herinneringsroute** langs het tracé van de Duitse verdedigingswerken door de stad. In samenwerking met leden van deze en andere wijkverenigingen hebben we deze route met informatiepanelen en een mobiele website daadwerkelijk gerealiseerd, voor 2016 is een uitbreiding ervan voorzien. De tentoonstelling **Hou van je huis, duurzaam de wijk in** over energiebesparing bij particuliere huishoudens heeft een rondreis langs de cultuurankers gemaakt. Andere kleine tentoonstellingsprojecten kwamen tot stand in samenwerking met de Dienst Milieu Educatie en de afdeling Archeologie van de gemeente Den Haag. Bewoners van **F.A.S.T.** houden de herinneringen aan het surfdorp levend door middel van foto's en verhalen op een van de websites van het Museon. Het Museon doet mee aan evenementen zoals de Uitmarkt, Museumnacht, het Just Peace Weekend, Natuurfestival Meyendel, Kom in de Kas en Nationale Bunkerdag. Het spreekt vanzelf dat het museum deel uitmaakt van relevante stedelijke overlegstructuren op het gebied van vrede en recht, cultuureducatie, toerisme, musea en erfgoed.

Museon internationaal

Het Museon heeft een belangrijk internationaal netwerk. In 2014 bezochten zo'n duizend collega's van science centra en wetenschapsmusea uit binnen- en buitenland de door het Museon georganiseerde **Ecsite-conferentie** in het World Forum, die 'People, Planet, Peace' als centrale thema had; koningin Maxima was aanwezig bij de opening; Ahmet Üzümcü, de algemeen directeur van Nobelprijswinnaar OPCW, stond als een van de hoofdsprekers op het programma. Ecsite, de Europese vereniging van science centra en musea, speelt een belangrijke rol bij het vinden van internationale partners voor de

gezamenlijke ontwikkeling van tentoonstellingen. Bijvoorbeeld ‘High Tech Romans’ en ‘Imitatie’ zijn via internationale samenwerking tot stand gekomen. Op de **World Expo in Milaan** in 2015 heeft het Museon de tentoonstelling ‘Share, Live, Grow’ over belangrijke Nederlandse innovaties op het gebied van voedsel gerealiseerd. Tot begin 2017 is het museum bovendien partner in het **meSch**-project, een groot, door de Europese Commissie gefinancierd samenwerkingsproject van universiteiten, musea en bedrijven dat nieuwe vormen van interactie in musea ontwikkelt en onderzoekt. In de tentoonstelling over de Atlantikwall maakten we gebruik van technologie die binnen dit project is ontwikkeld.

4. **Bedrijfsvoering**

De programmering van tentoonstellingen en activiteiten wordt volledig via entreegelden, sponsoring en fondsbijdragen bekostigd. Het bedrag dat het museum van de gemeente ontvangt, dekt alleen personeelslasten en beheerskosten. Op de beheerskosten was nauwelijks bezuiniging mogelijk. Door de korting op de gemeentelijke bijdrage van zo’n twintig procent vanaf 2013, die volgde op eerdere kortingen, was een **reorganisatie** dan ook onvermijdelijk.

Als gevolg van de genomen maatregelen hebben in totaal 21 mensen die zijn weggegaan geen opvolger gekregen. Het managementteam is van zeven medewerkers teruggebracht naar vijf. Het aantal fte’s is met dertig procent teruggelopen van 62,2 in 2010 tot 43,5 eind 2015. De transitie- en frictiekosten die gepaard gingen met dit proces, zijn door de Gemeente Den Haag gedekt, maar de organisatie is op een aantal plekken erg kwetsbaar gebleken. Zo dreigde door de inkrimping van de inhoudelijke afdeling het Museon niet meer aan de vraag vanuit het onderwijs te kunnen voldoen. Op een aantal plekken in de organisatie hebben we daarom mensen op tijdelijke basis aangetrokken.

De kleine Museon-organisatie is wat betreft de publieksfunctie nu weer efficiënt en slagvaardig. Over de gehele linie zit er echter geen rek meer in de organisatie, waardoor onverwachte tegenslagen op personeelsvlak nauwelijks zijn op te vangen. Meer dan in het verleden is het museum bovendien afhankelijk van diensten die door externe partijen worden geleverd. Onder meer op het gebied van collectiebehoud- en beheer is er sprake van een **structurele onderbezetting**.

Ondanks de bezuinigingen en reorganisatie hebben we veel van onze plannen uit de lopende beleidsperiode kunnen realiseren en verkeren andere in de uitvoeringsfase, mede vanwege de enorme inzet van vaste medewerkers, freelancers en vrijwilligers. Op basis van een nieuw ondernemingsplan is er bovendien veel geld ‘uit de markt’ gehaald; meer dan dertig procent van het budget komt uit **eigen middelen**. Ook de zaalverhuur en het Museon Café, die we bij een marktpartij hebben ondergebracht, dragen bij aan onze inkomsten. Daarnaast zijn fondsenwerving en sponsoring essentieel voor de financiering van onze programmering.

Ambassadors

Om bedrijven langdurig aan ons te binden, hebben we de **Museon Corporate Ambassadorclub** opgericht, die momenteel bestaat uit achttien jonge ondernemers en executives op directieniveau van bedrijven met een duidelijke maatschappelijke missie. Deze ambassadeurs dragen niet alleen inhoudelijke expertise bij, maar ook geld en investeringen in onder andere wifi, duurzame energie en ICT-innovatie. Financieel hebben we mede hierdoor de afgelopen jaren steeds met een positief resultaat afgesloten.

Vrijwilligers en Vrienden

Het Museon slaagt er onverminderd in een grote groep vrijwilligers aan zich te binden. In 2014 hielden in totaal 28 vrijwilligers zich bezig met collectieregistratie, het verzorgen van rondleidingen, speciale tentoonstellingsactiviteiten etc. Daarnaast waren veertig leden van de ruim 1.500 leden grote Vereniging van Vrienden actief in de museumwinkel, die in 2015 op kosten van de vrienden geheel wordt vernieuwd.

1.3. PLANNEN EN ACTIVITEITEN VOOR DE PERIODE 2017-2020

1. Inhoudelijk beleid

Missie

‘Het Museon inspireert bezoekers om de wereld te ontdekken en zichzelf te ontwikkelen. We motiveren onze bezoekers om onze planeet met respect te behandelen en te verbeteren’, zo luidt de missie van het Museon. Met onze programma's verbinden we verleden, heden en toekomst. We verbinden cultuur met wetenschap en lokale identiteit met mondiale ontwikkelingen. We zien het als onze taak om internationale betrokkenheid en solidariteit te bevorderen. Daartoe creëren we een evocatieve museale omgeving, die zowel familiepubliek als scholen op een actieve en onderhoudende wijze kennis laat maken met mondiale thema's, betreft bij de wereld en inspireert tot een actieve houding als wereldburgers. Het museum draagt op deze manier rechtstreeks bij aan het succesvolle profiel van Den Haag als Internationale Stad van Vrede en Recht.

Versterken van de nieuwe identiteit

De vernieuwing van het Museon, ingezet in de huidige beleidsperiode, is nog niet af. De afgelopen paar jaar bestonden de werkzaamheden voor een groot deel uit het verkennen en definiëren van de nieuwe rol van het Museon als sociaalgeografisch museum en de eerste invulling ervan. Na de herinrichting van de vaste opstelling eind 2016 gaat in de periode 2017-2020 de aandacht uit naar het versterken van de nieuwe identiteit en de verdere ontwikkeling van een consistente, wetenschappelijke en educatief verantwoorde programmering die aansluit op de internationale thematiek van de vaste opstelling. Daarnaast zien externe adviseurs als Hendrik Beerda Brand Consultancy en Riore mogelijkheden om enerzijds onze naamsbekendheid te vergroten en anderzijds de bezoekerservaring verder te verbeteren.

Het eindresultaat van de tweede vernieuwingsfase is een museum dat:

- een onderscheidende plaats inneemt in het Nederlandse museumlandschap;
- op het gebied van museumeducatie in de voorhoede opereert;
- zichtbaar en bekend is op lokaal, nationaal en internationaal niveau;
- een sterke band heeft met de stad, bezoekers en stakeholders;
- bijdraagt aan de zichtbaarheid van Den Haag als VN-stad door de VN-duurzaamheidsdoelen een centrale plek in de programmering te geven.

Verbinding met de Internationale Zone

Als onderdeel van de verbeterde bezoekerservaring wordt het entreegebied ingericht als **International Lounge**, die dient als ontvangst- en ontmoetingsruimte en het Museon inhoudelijk verbindt met de Internationale Zone en de thematiek van vrede en recht. De International Lounge wordt ook de uitvalsbasis voor het programma **Verbeter de wereld**, dat door middel van wetenschapslezingen en colleges door gerenommeerde sprekers en workshops een publiek van jong tot oud betreft bij belangrijke mondiale kwesties en de mogelijke antwoorden op de uitdagingen waar we als mens voor staan. Gaat het vluchtelingenvraagstuk de wereld structureel veranderen? Wordt de ongelijkheid in de wereld inderdaad steeds groter? Wat zijn de gevolgen van de opkomst van robots voor de mensheid? Hebben we kleinschalige productie nodig om de natuur te beschermen of moeten we juist naar een grootschalige aanpak? Het programma biedt de mogelijkheid om de belangrijke internationale thema's van het Museon te koppelen aan de **Nationale Wetenschapsagenda**. Voor de herinrichting van het entreegebied inclusief International Lounge vragen we een eenmalige bijdrage van € 250.000,- van de Gemeente Den Haag.

Flexibel programmeren in de vaste opstelling

Eind 2016 gaat de nieuwe opstelling 'Your Planet' open voor publiek, waar het draait om mondiale uitdagingen en de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. De tentoonstelling eindigt op de begane grond met een **innovatiezone**, die onder meer de mogelijkheid biedt om de resultaten van het Haagse **Programma Impact Economy** voor het voetlicht te brengen of onze Corporate Ambassadors de ruimte geeft om hun bijdrage aan de oplossingen voor mondiale vraagstukken te presenteren. Hier laat bijvoorbeeld een Haagse start-up zien hoe zij 'big data' omzetten in visualisaties om humanitaire hulp effectiever te maken of een ander Haags bedrijf hoe de drones die het ontwikkelt ingezet kunnen worden in noodsituaties. Een andere keer gaat het over vernieuwingen op het gebied van de voedselproductie of de klimaatbestendige stad. Zo houden we de tentoonstelling actueel en relevant, betrekken we partijen van buiten actief bij ons museum en valt er steeds iets nieuws te beleven.

Ruimte voor erfgoededucatie

Rondom 'Your Planet' bevinden zich achttien kleinere expositieruimtes van 100 m², die een belangrijke rol in de educatieve programmering van het Museon spelen. Daar, in een evocatieve omgeving en omringd door erfgoed, ontvangen we de meeste klassen uit primair en voortgezet onderwijs. Een deel van deze zalen sluit inhoudelijk goed aan bij ons nieuwe profiel, zoals Kind in Oorlog, Recht en Vrede, Klimaatverhalen of de Waterzaal. Een ander deel willen we vernieuwen, zodat er op de bovenverdieping een eenduidig en integraal verhaal ontstaat. Komende beleidsperiode gaat het om een vijftal zalen, waarin we op basis van collectie en aansluitend bij de hoofdthema's uit 'Your Planet' het onderwijs instrumenten bieden ter **ondersteuning van toekomstgericht leren**. In 'Aarde in beweging' draait het om de werking van onze planeet en wordt een relatie gelegd met grondstoffen en water. In 'Milieu en biodiversiteit' staat het leven op aarde centraal. 'Oorlog en internationale samenwerking' biedt handvatten om het heden beter te begrijpen. 'Culturele diversiteit' gaat over begrip voor andere culturen en levenswijzen. 'Techniek en innovatie' zoomt in op de rol van techniek in de oplossing van mondiale vraagstukken. Voor de lopende beleidsperiode heeft de Gemeente de aanbeveling van de vorige adviescommissie niet opgevolgd om eenmalig een miljoen euro beschikbaar te stellen voor de noodzakelijke vernieuwing van het Museon. 'Your Planet' hebben we uit eigen inkomsten en door uitstel van de vernieuwing van zalen weten te financieren, maar we hopen dat de nieuwe begroting ruimte biedt om het Museon te helpen ook het laatste deel van de vernieuwing te realiseren. Voor dit specifieke onderdeel vragen we een incidentele bijdrage van **€ 150.000 per jaar**.

Spectaculaire tentoonstellingen

Het zijn in de regel de tijdelijke tentoonstellingen die de meeste publiciteit genereren. Daarom programmeren we **jaarlijks een spectaculaire tentoonstelling** over een populair onderwerp op het snijvlak van cultuur en wetenschap, gericht op een zo breed mogelijk familiepubliek. Voor 2017 staat een tentoonstelling op het programma over cultuur en techniek in de middeleeuwen en de wortels van het moderne Europa, die we in een internationaal consortium samen met andere musea ontwikkelen. Door deze werkwijze bundelen we niet alleen onze creativiteit, maar delen we ook de kosten van deze in de regel kostbare producties.

Deze blockbusters hebben als doel de aandacht op het Museon als toeristische attractie te vestigen en zoveel mogelijk bezoekers te trekken, vooral ook uit groepen die zelden een museum bezoeken. In en rond onze tentoonstellingen bieden we een breed scala van activiteiten aan, die de beleving versterken en daardoor, zo leert de ervaring, sterk bijdragen aan de waardering van de bezoeker en op deze manier mond-tot-mondreclame stimuleren.

Wereldfotografie

Fotografie, met name natuurfotografie, speelt al meer dan een kwart eeuw een belangrijke rol in de programmering van het Museon. Komende periode krijgt het medium onder de noemer

‘Wereldfotografie’ een permanente ruimte in het museum en een vaste plek in de programmering. De onderwerpen zijn afgestemd op het geografisch profiel van het museum. Hiervoor werken we samen met **National Geographic**, waarmee het Museon qua thematiek nauwe verwantschap vertoont. Daarnaast organiseren we in samenwerking met het **Wereld Natuur Fonds** een wedstrijd op het gebied van natuurfotografie, die de nieuwe ruimte voor fotografie als platform krijgt.

2. Positionering binnen bestel en bijdrage aan totale aanbod

Een onderscheidende thematiek

‘Ontdek de wereld’ is de pay-off die het Museon hanteert voor zijn programmering. Geografie is de invalshoek die het daarbij kiest. Binnen dit brede domein ligt de nadruk op **mondiale thema’s**. Een bezoek aan het Museon is een ontdekkingsreis langs een aantal mondiale uitdagingen, die gerelateerd zijn aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties en nauw samenhangen met een vreedzame en veilige wereld. De thematiek verbindt het Museon met Den Haag als Internationale Stad van Vrede en Recht, waardoor ook het onderwerp vrede en recht in het Museon een vanzelfsprekend podium heeft. Door deze benadering onderscheidt het Museon zich van alle andere musea in Nederland. We presenteren onze onderwerpen op een toegankelijke en activerende manier, die de vaak gecompliceerde en abstracte thematiek binnen de belevingswereld van onze belangrijkste doelgroepen brengt: families en scholieren. Jaarlijks willen we minstens 185.000 mensen met ons onderwerp in aanraking brengen: Hagenaars, expats, bezoekers van elders uit het land en buitenlandse toeristen. We verwachten dat daarvan 62 procent als betalende bezoekers via de kassa komt, twintig procent in schoolverband en achttien procent via ontvangsten en outreach-activiteiten.

Een verrassend actuele collectie

De collectie van het Museon biedt tal van aanknopingspunten om actuele thema’s vanuit een onverwacht of prikkelend perspectief te belichten. Dat laten we zien in het collectieboek ‘Museon 360’ en dat zal straks zichtbaar worden in de nieuwe vaste opstelling. De inhoudelijke koers die het Museon in de huidige beleidsperiode is ingeslagen, maakt een herijking van de collectie wenselijk. Hoe sluiten de verschillende deelcollecties aan bij een museum dat aardrijkskunde, mondiale thema’s en vrede en recht als invalshoek heeft? Welke collectieonderdelen zijn onmisbaar voor de educatieve programma’s van het museum? Waar zitten de hiaten? Met deze herijking maken we komende beleidsperiode een begin. Het is een gecompliceerd proces, dat niet alleen tot een herwaardering van bepaalde deelcollecties binnen de collectie als geheel, maar ook tot nieuwe verwervings- en afstotingscriteria zal leiden.

Ons verwervingsbeleid is terughoudend. Acquisities worden alleen gedaan als het gaat om kwalitatief hoogwaardige stukken die hiaten in de kerncollectie opvullen of als ze direct voor tentoonstellingen kunnen worden ingezet. Een actief beleid van afstoting – een proces dat zorgvuldig dient te geschieden en erg arbeidsintensief is – voeren we komende periode niet.

Dankzij extra financiering in de vorige beleidsperiode is de kerncollectie wat betreft behoud en beheer op orde. Deze is bovendien online toegankelijk. Wat betreft de basiscollectie is er weliswaar enige verbetering zichtbaar, maar kampen we - zoals ook het Erfgoedhuis Zuid-Holland constateert - nog steeds met een achterstand, veroorzaakt door een **gebrek aan menskracht**. Op basis van ons nieuwe **collectieplan** ‘Collectie in Beeld. De Wereld in Voorwerpen’ vragen we voor de nieuwe beleidsperiode extra financiering om op projectbasis deze achterstand in te lopen. De totale kosten voor het uitvoeren van het plan van aanpak bedragen € 632.000,--. Ter dekking van de kosten van het extra in te huren personeel vragen we een bijdrage van de Gemeente ter hoogte van **€ 108.000,-- per jaar**.

Zichtbaarheid van de collectie vinden we belangrijk. Kenmerkend voor het Museon is de combinatie van collectie en interactiviteit in de tentoonstellingen. Voorwerpen uit de collectie spelen dan ook een grote rol in de vaste opstelling die in 2016 wordt gerealiseerd en in de themazalen die komende jaren een nieuwe invulling krijgen. De collectie maakt ook onderdeel uit van de tijdelijke tentoonstellingen.

Daarnaast worden steeds meer voorwerpen online toegankelijk; uitgaande van het huidige aantal fte's voor collectie-ontsluiting zullen in 2020 zo'n 80.000 voorwerpen vindbaar zijn via internet.

3. Economische en maatschappelijke betekenis

Brug naar de internationale stad

Als Haagse instelling met een mondiale thematiek en huisvesting in de Internationale Zone van Den Haag is het Museon een natuurlijke plek om een brug te slaan tussen de internationale stad enerzijds en de stad van de 'gewone' mensen anderzijds. De internationale instituties met hun hoofdkwartier in de residentie zijn in de ogen van veel Hagenaars tamelijk gesloten bolwerken. Hun functie en nut zijn niet altijd direct duidelijk, ook al raakt hun werkterrein uiteindelijk aan ons dagelijks leven. Het Museon heeft een ideale positie om gewone mensen dichterbij de idealen achter de Internationale Stad van Vrede en Recht te brengen. We functioneren als **kennismakelaar** bij het behandelen van complexe, mondiale vraagstukken, bevorderen internationale betrokkenheid en programmeren onderwerpen die direct of indirect raken aan vrede en recht. Het museum draagt bij aan de vorming van goed geïnformeerde burgers, die afgewogen beslissingen nemen en actief meedoen aan ons democratische systeem.

Educatieve programmering

Het Museon hecht aan zijn educatieve traditie. Vanzelfsprekend werken we samen met het Cultuurmenu en de Cultuurschakel. We leveren een significante bijdrage aan de leerlijnen cultuureducatie die onder leiding van de Cultuurschakel met en voor het onderwijs worden ontwikkeld. Daarnaast bouwen we voort op onze eigen kennis van de educatieve markt. Ons educatief aanbod vernieuwen we in samenspraak met onze Educatieraad op basis van het **International Primary Curriculum** voor de creatieve en zaakvakken, dat inspeelt op een steeds kleiner wordende wereld door doelen voor wereldburgerschap te definiëren. Het heeft een duidelijk internationaal perspectief, doordat het leerlingen helpt verbanden te leggen tussen theorie en praktijk, in het eigen land maar ook elders op de wereld. Bovendien sluit het goed aan bij het toekomstgericht leren, dat leerlingen kennis en vaardigheden wil bijbrengen die nodig zijn om oplossingen voor de uitdagingen van de toekomst te vinden. Zo past ook de educatieve programmering straks naadloos in het profiel van het Museon als internationaal museum in een internationale stad.

Met ons educatief programma willen we jaarlijks **40.000 scholieren** bereiken. Inspelend op de behoefte vanuit het onderwijs ontwikkelen we meer activiteiten voor de onder- en middenbouw van het primair onderwijs. Ons programma op het gebied van wetenschap en techniek breiden we uit, met name inspelend op de behoefte vanuit het primair onderwijs. We zetten dit op als een Techniekmenu, dat uit losse modules is opgebouwd, maar die tezamen een doorlopende leerlijn vormen. Vooral voor en met het VMBO en MBO ontwikkelen we daarnaast een aanbod waarmee leerkrachten zelf aan de slag kunnen zonder dat daar een Museon-docent aan te pas komt.

Deze ambities op educatief gebied krijgen ook hun weerslag in de inrichting van het gebouw. Naast het bestaande waterLAB, waar educatieve activiteiten rond het thema water een plek hebben, ontwikkelen we een **chemieLAB**, een **makerLAB** en - in samenwerking met Cinekid - een **mediaLAB** waar jonge mensen onder begeleiding met respectievelijk scheikunde, nieuwe technologieën als 3D-printers en nieuwe media aan de slag gaan. In deze nieuwe ruimtes krijgt 'maker education' vorm, waarbij samenwerking, veel doen, experimenteren en creativiteit voorop staan.

Het Museon als platform

Cocreatie speelt een belangrijke rol in de programmering van het Museon. De jonge ondernemers en executives op directieniveau die deel uitmaken van onze Corporate Ambassadorclub fungeren als sparring partners bij de programmering rondom de nieuwe vaste tentoonstelling 'Your Planet'. Met de landelijke fotografiewedstrijd die we in samenwerking met het Wereld Natuur Fonds organiseren, versterken we de al bestaande fotografie-community rond het museum.

Voor een museum dat zich op actuele thema's richt, is het van essentieel belang om voeling te houden met de ontwikkelingen op het gebied van de thema's die het presenteert. Met de **internationale instellingen** die hun hoofdkwartier in de stad hebben, werken we samen waar onze programmering hun werkterrein betreft. Uit onze samenwerking met de opleiding Communication & Media Design van de **Haagse Hogeschool** komen concrete en creatieve ideeën met betrekking tot de communicatie over onze thematiek voort. Samen met het Gemeentemuseum onderzoeken we de mogelijkheid om bij de opleiding wetenschapscommunicatie aan de **Haagse campus van de Universiteit Leiden** een onderzoekslijn 'collection based learning' op te zetten, waarbij het Museon en het Gemeentemuseum als casus zullen fungeren. In samenwerking met het Wereld Natuur Fonds en National Geographic geven we invulling aan ons programma 'Wereldfotografie', ons programma van lezingen en cursussen komt deels door samenwerking met de Haagse Hogeschool en de Haagse Geologische Vereniging tot stand.

Het museum in de stad

In de lopende beleidsperiode heeft het Museon zijn **banden met de stad** op allerlei manieren aangehaald, onder meer door de realisatie van de Atlantikwall Herinneringsroute, de Peace App en een kleine reizende expositie. In de nieuwe beleidsperiode blijft het Museon verantwoordelijk voor het beheer van de Peace App en de herinneringsroute. Afgeleiden van een aantal opstellingen die we voor de nieuwe vaste tentoonstelling ontwikkelen, zullen langs de **cultuurankers** en eventuele andere plekken in de stad reizen om op die manier het Museon en de mondiale thema's die het behandelt dichterbij de inwoners van Den Haag te brengen. Met de Tong Tong Fair werken we samen rond de geschiedenis van Indonesië.

Samenwerking

De grote **Vereniging van Vrienden** is belangrijk voor het Museon als blijk van verankering in de samenleving; we blijven hierin dan ook investeren. Met het **Gemeentemuseum** deelt het Museon niet alleen depot- en kantoorruimte, maar ook een aantal diensten. Met **Omniversum** delen we onze Vriendenvereniging en kantoorruimte. Daarnaast werken we programmatisch steeds nauwer samen. Als het grootbeeldfilmtheater in 2017 overstapt op digitale projectie en daardoor veel flexibeler kan gaan programmeren, wordt het nog gemakkelijker om gezamenlijke arrangementen aan te bieden. Het **Haags Historisch Museum** ondersteunen we op het gebied van personeelszaken. **Muzee Scheveningen** ontsluit zijn zeebiologische collectie via het Museon.

Met het oog op de rol die vrede, recht en internationale samenwerking in onze programmering spelen hechten we veel belang aan samenwerking met collega-instellingen die deze thematiek omarmen: Humanity House, Prodemos, Haags Historisch Museum, Gevangenpoort en Oranjehotel. Met de Stichting Oranjehotel gaan we samenwerken op het gebied van tentoonstellingen en educatie rond het thema Tweede Wereldoorlog. Ook is het Museon via een vertegenwoordiger in het bestuur betrokken bij organisaties die inhoudelijk aan de thema's van het Museon raken, zoals de stichtingen Europees Erfgoed Atlantikwall en Joods Erfgoed Den Haag. Voor het **ROC Mondriaan** zijn we een officiële leerplek op het gebied van bewaking en hospitality. We onderzoeken de mogelijkheid om in samenwerking met collega-instellingen en de Winkeliersvereniging Frederik Hendriklaan de Internationale Zone en het Statenkwartier en directe omgeving steviger op de kaart te zetten als bestemming voor een compleet dagje uit.

4. Bedrijfsvoering

Met de structurele financiering die het Museon van de Gemeente Den Haag ontvangt, worden de personeels- en beheerkosten gedekt. Voor programmering, inclusief de ontwikkeling van tentoonstellingen spreekt het Museon andere bronnen aan, zoals entreegelden, sponsors en fondsen. We streven naar een versterking van ons cultureel ondernemerschap en een verdere verhoging van de eigen inkomsten.

Verhoging eigen inkomsten

Voor het verhogen van deze eigen inkomsten hanteert het museum verschillende instrumenten. Met een gunstige prijs-kwaliteitsverhouding zetten we in op een breed publieksbereik. De museumwinkel heeft in het heringerichte museum een prominentere plek, een nieuwe vormgeving en een assortiment dat inhoudelijk aansluit bij de vaste en tijdelijke tentoonstellingen; we verwachten dat de omzet daardoor zal stijgen. Wat betreft het Museon Café werken we aan een nieuw ondernemingsplan, dat de basis voor een kwaliteitsverbetering en omzetsijging moet vormen. Voorts willen we onderzoeken of we de toeristische markt beter kunnen bedienen en door te **experimenteren met ruimere openingstijden**.

Onlangs heeft het Museon de Green Key Award, met certificering goud, ontvangen. Green Key is het **keurmerk voor duurzame bedrijven** in de zakelijke markt en vrijetijdsbranche. De recente overgang op led-verlichting heeft hiertoe bijgedragen. Het maakt het Museon aantrekkelijker als plek voor het organiseren van zakelijke bijeenkomsten, met name voor overheidsinstanties. Wat ons betreft zijn we er daarmee nog niet, want het is onze ambitie het **meest duurzame museum** van de stad te worden. Met Duurzaam Den Haag bekijken we hoe we dit doel kunnen bereiken.

Organisatie en productie van tentoonstellingen

De vernieuwing van onze programmering heeft consequenties voor de wijze waarop we onze tentoonstellingen produceren. ‘Wereldfotografie’ neemt de plaats in van de kleinere tijdelijke tentoonstellingen over wisselende thema’s, waarvan de productie naar verhouding duur is en de voorbereiding veel menskracht vraagt. Onze vaste tentoonstelling ‘Your Planet’ gaat over actuele kwesties en vereist daarom een ontwerp dat het mogelijk maakt om onderwerpen gemakkelijk en zonder hoge kosten te vervangen. Onze grote, tijdelijke publiekstrekken ontwikkelen we zoveel mogelijk in cocreatie met musea elders in Europa. Hierdoor kunnen we de kosten van deze producties delen en gebruik maken van elkaars creativiteit en expertise. Via verhuur van de tentoonstelling aan partijen buiten het consortium (zoals we dat al met de tentoonstellingen ‘High Tech Romeinen’ en ‘Plantastic!’ doen) kunnen we vervolgens een deel van onze investeringen terugverdienen.

Derdegeldstromen

Fondsenwerving en sponsoring zijn van oudsher belangrijk voor het Museon, en ook komende tijd zullen we veel energie stoppen in het aantrekken van externe financiering voor onze programmering. Met ons scherpe profiel als internationaal museum en de focus op de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN verwachten we nieuwe samenwerkingspartners te vinden onder **maatschappelijk verantwoorde ondernemers**.

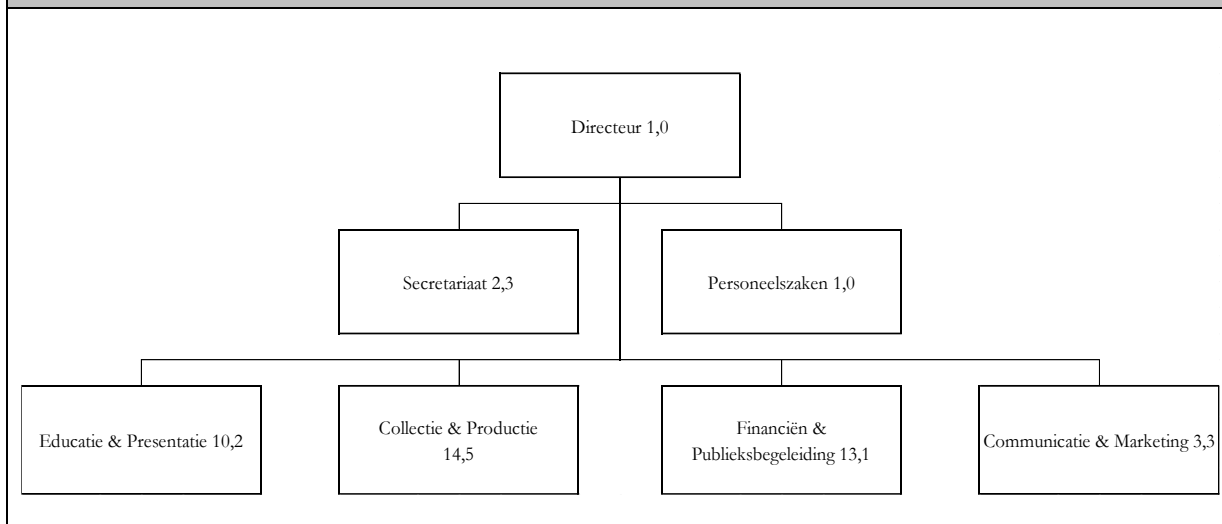
Onze Corporate Ambassadorclub, die ons steunt in de vorm van geld, producten, diensten en advies, breiden we uit. Onze Vereniging van Vrienden draagt financieel bij aan onze programmering, met name uit de opbrengsten uit de door haar geëxploiteerde museumwinkel. We zoeken bovendien actief aansluiting bij relevante, door de Europese Unie en andere instanties gefinancierde initiatieven voor projecten die producten, kennis en expertise opleveren waarmee we onze programmering kunnen versterken.

Code Cultural Governance en Code Culturele Diversiteit

Het Museon volgt de regels van de Code Cultural Governance. Voor het bestuur wordt het model met een raad van toezicht gehanteerd. Ook past het Museon de Code Culturele Diversiteit toe. Het programma dat we aan scholen aanbieden is daarbij een belangrijk instrument, omdat het toegang geeft tot anderszins moeilijk te bereiken groepen in de samenleving. Wie als kind een museum bezoekt en daar met plezier aan terugdenkt, zal ook als volwassene terugkeren. Een aantal activiteiten in ons educatieve aanbod heeft uiteraard expliciet aspecten van culturele diversiteit als thema. Culturele diversiteit is bovendien een belangrijk onderwerp in de nieuwe vaste tentoonstelling. We streven er bovendien naar om de samenstelling van het personeel een afspiegeling van de diverse doelgroepen van het museum te laten zijn.

1.4. BEDRIJFSVOERING

Organogram

Toelichting bij de organisatiestructuur

- Waar is de zakelijke leiding in uw instelling belegd?
Directeur
- Waar is de artistieke leiding in uw instelling belegd?
Directeur
- Hoe vaak vergadert de Raad van Toezicht?
5 maal per jaar
- Wanneer en hoe legt de directie verantwoording af bij de Raad van Toezicht?
Tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht door middel van rapportages van management en accountant en incidenteel in bilateraal overleg met de voorzitter van de Raad van Toezicht.

Personeel	FTE in 2014 realisatie	aantal personen (in 2014)	FTE in 2017
aantal uren van een volledige werkweek:	36	--	36
Totaal aantal FTE:	48,2	79	48,2
- waarvan met vast contract	44,1	52	45,4
- waarvan met tijdelijk contract	0	0	0
- waarvan inhuur	4,1	27	2,8
Aantal stagiaires	6,9	26	7
Aantal vrijwilligers	8,2	28	8

Risico's	Maatregelen om risico's te beperken
Bezoekersaantallen vallen tegen	Risicospreiding door twee grote tentoonstellingen jaarlijks te laten wisselen.
Deelname aan educatieve activiteiten valt tegen	Voortdurend monitoren markt en aanpassen aanbod.
Externe financiering voor tijdelijke tentoonstellingen komt niet rond	Aanspreken financiële reserves.
Geen samenwerkingspartners voor de ontwikkeling van grote tijdelijke tentoonstellingen	Onderzoeken van mogelijkheden om bestaande tentoonstellingen te huren.
Geen projectsubsidie voor collectiebeheer	Focus op noodzakelijk collectiebeheer. Achterstanden worden nauwelijks ingelopen.
Uitval van personeel op cruciale posten	Tijdelijke verschuiving in het takenpakket van vaste medewerkers en versnelde selectieprocedure.
Geen financiële ondersteuning voor programmering International Lounge	Plannen worden uitgesteld.
Geen externe financiering voor aanpassing kleine expositieruimten en labs	Plannen worden uitgesteld.
Collectie bedreigende calamiteiten	Calamiteitenplan treedt in werking.
Diefstal van collectie	Strikt toegangsbeleid tot depot. Zorgvuldige standplaatsregistratie. Bewaking in de tentoonstellingsruimten.
Groot verloop onder educatieve medewerkers op tijdelijke basis	Tijdelijke verschuiving in het takenpakket van vaste medewerkers en versnelde selectieprocedure.

Investerings in de periode 2017-2020	Financiering
Jaarlijks 1 grote tijdelijke tentoonstelling	Fondsen, uit de markt. Ontwikkeling i.s.m. Europese samenwerkingspartners
Jaarlijks 4 fototentoonstellingen	Programmabudget, fondsen, sponsoring
Inrichting van een aantal labs	Fondsen en sponsoring
Herinrichting van vijf les-expositiezalen	Extra subsidie Gemeente Den Haag, fondsen en sponsoring
Herinrichting entreegebied, inclusief International Lounge	Extra financiering vanuit de Gemeente Den Haag
Inhalen achterstanden collectiebeheer	Extra financiering vanuit de Gemeente Den Haag

**2. FINANCIËLE GEGEVENS:
Meerjarenbegroting 2017-2020 en Balans 2013-2014**

2.1. Meerjarenbegroting 2017-2020

<i>Baten</i>		Begroting 2017	Realisatie 2014	Prognose 2015
		€	€	€
A	SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	1.022.000	1.195.600	1.204.000
	<i>Directe opbrengsten</i>	<i>913.000</i>	<i>1.002.300</i>	<i>1.002.000</i>
A.1	Publieksinkomsten			
	Publieksinkomsten uit entree	578.000	573.100	720.000
A.3	Overige directe inkomsten			
	Opbrengst tentoonstellingen	40.000	119.100	14.000
	Educatief	169.000	140.700	144.000
	Overige opbrengsten	126.000	169.400	124.000
	<i>Indirecte opbrengsten</i>	<i>109.000</i>	<i>193.300</i>	<i>202.000</i>
A.4	Diverse inkomsten	37.000	42.600	37.000
A.5	Bijdragen uit private middelen			
	Bijdragen Particulieren	52.000	33.100	70.000
	Bijdragen bedrijven	20.000	23.000	20.000
	Bijdragen uit private fondsen	0	94.600	75.000
B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	4.323.000	4.518.000	4.403.000
B.3.1	Meerjarige subsidie Gemeente Den Haag	4.323.000	4.378.600	4.323.000
B.3.2	Overige subsidies gemeente Den Haag	0	60.300	75.000
B.4	Overige bijdragen uit publieke middelen	0	79.100	5.000
	<i>Som der baten (A+B)</i>	5.345.000	5.713.600	5.607.000

<i>Lasten</i>		Begroting 2017	Realisatie 2014	Prognose 2015
C	SUBTOTAAL BEHEERLASTEN	2.146.000	2.152.900	2.151.000
C.1	Beheerlasten personeel	600.000	579.300	608.000
	- Directie	127.000	122.000	125.000
	- Secretariaat	108.000	103.900	107.000
	- Personeelszaken	71.000	70.000	70.000
	- Financiën	238.000	231.800	234.000
	- Bedrijfsvoering	56.000	55.100	55.000
	- Voormalig personeel	0	-3.500	17.000
C.2	Beheerlasten materieel	1.546.000	1.573.600	1.543.000
	Afschrijvingen	105.000	125.800	105.000
	Overige bedrijfslasten			
	- <i>Huur gebouw</i>	330.000	326.600	330.000
	- <i>Gebruikersonderhoud gebouw</i>	446.000	443.600	446.000
	- <i>Huisvestingslasten</i>	356.000	364.900	367.000
	- <i>Bureaunkosten</i>	209.000	198.600	206.000
	- <i>Overige bedrijfslasten</i>	100.000	114.100	89.000
D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	3.214.000	3.610.200	3.473.000
D.1	Activiteitenlasten personeel	2.308.000	2.100.500	2.167.000
	Salarissen en sociale lasten			
	- Collectie	425.000	434.100	429.000
	- Educatie	188.000	149.000	147.000
	- Marketing en communicatie	239.000	180.400	235.000
	- Producties	366.000	413.800	388.000
	- Publieksbegeleiding	475.000	444.400	440.000
	- Tentoonstellingen	445.000	562.200	460.000
	- Verhaal loon	-15.000	-262.300	-117.000
	Uitzendkrachten en gedetacheerd personeel	185.000	178.900	185.000
D.2	Activiteitenlasten materieel	906.000	1.509.700	1.306.000
	Kosten activiteiten			
	Tentoonstellingen en projecten	516.000	1.052.900	851.000
	Onderhoud tentoonstellingen	82.000	113.100	77.000
	Marketing en communicatie	128.000	141.300	183.000
	Educatie	100.000	116.400	120.000
	Overige activiteitenlasten	80.000	86.000	75.000
	<i>Som der lasten (C+D)</i>	5.360.000	5.763.100	5.624.000
	SALDO uit gewone bedrijfsvoering			
	SALDO rentebaten en -lasten	15.000	28.400	20.000
	SALDO buitengewone baten en lasten			
	EXPLOITATIERESULTAAT	0	-21.100	3.000
	Mutatie Bestemmingsfondsen en -reserves	0	21.100	162.000
	TOTAAL GENERAAL	0	0	165.000

Gevraagde incidentele subsidie

Baten		Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
		€	€	€	€
B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	400.000	150.000	150.000	150.000
B.3.1	Meerjarige subsidie Gemeente Den Haag				
	A. Collectie in beeld	108.000	108.000	108.000	108.000
	B. Aansluiting zalenplan	150.000	150.000	150.000	150.000
	C. Vernieuwing entreegebied	250.000	-	-	-
	<i>Som der baten (A+B)</i>	508.000	258.000	258.000	258.000
Lasten					
D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	508.000	258.000	258.000	258.000
D.1	Activiteitenlasten personeel				
	Uitzendkrachten en gedetacheerd personeel				
	A. Collectie in beeld	108.000	108.000	108.000	108.000
D.2	Activiteitenlasten materieel				
	Tentoonstellingen en projecten				
	B. Aansluiting zalenplan	150.000	150.000	150.000	150.000
	C. Vernieuwing entreegebied	250.000	-	-	0
	<i>Som der lasten (C+D)</i>	508.000	258.000	258.000	258.000
	TOTAAL GENERAAL	0	0	0	0

Toelichting op de meerjarenbegroting

ALGEMEEN

In deze begroting wordt uitgegaan van de subsidie die in 2015 is ontvangen, dus inclusief de trendmatige verhoging in dat jaar. Daarnaast zijn bedragen toegevoegd die als extra subsidie worden aangevraagd. Dit betreft:

- A. Collectie in beeld, de wereld in voorwerpen
- B. Aansluiting van het zalenplan op de binnenring van Your Planet
- C. Vernieuwing hal en entreegebied Museon

BATEN

Directe opbrengsten

A.1 Publieksinkomsten

Begroting 2017	Realisatie 2014	Prognose 2015
578.000	573.100	720.000

In de begroting wordt uitgegaan van 125.000 individuele bezoekers en 60.000 bezoekers in groepsverband. In 2015 was met de tentoonstelling DinoJaws een exceptioneel goed jaar. Daarom wordt in deze begroting van een meer realistisch bedrag uitgegaan.

A.3 Overige directe opbrengsten

	Begroting 2017	Realisatie 2014	Prognose 2015
	335.000	429.200	282.000
<i>Opbrengst tentoonstellingen</i>	40.000	119.100	14.000
<i>Educatief</i>	169.000	140.700	144.000
<i>Overige opbrengsten</i>	126.000	169.400	124.000

Opbrengst tentoonstellingen:

Ook in de komende jaren blijft het Museon in samenwerking met Europese musea en sciencecentra-tentoonstellingen ontwikkelen, die na opstelling bij de partners aan derden verhuurd kunnen worden.

Educatief:

De concurrentie op de Haagse educatieve markt wordt groter. Om marktleider te blijven op het gebied van educatie zal het educatieve aanbod van het Museon versterkt worden op het vlak van wetenschap en techniek dat bij de overige aanbieders nog onderbelicht blijft.

☉ 1400 educatieve programma's aan 36.000 leerlingen	96.000
☉ Bijdragen busvervoer	69.000
☉ Cursussen	<u>4.000</u>
	169.000

Overige opbrengsten:

Het Museon beschikt over ruimten die geschikt zijn voor verhuur aan derden. Jaarlijks wordt hiermee € 70.000 aan baten begroot. Hiervan is € 30.000 uit verhuur van kantoor- en depotruimte.

☉ Verhuur van ruimten	70.000
☉ Doorberekende werkzaamheden	44.000
☉ Verkoop diversen	<u>12.000</u>
	126.000

A.4 Diverse inkomsten

	Begroting	Realisatie	Prognose
	<u>2017</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
	37.000	42.600	37.000

De opbrengsten betreffen voornamelijk de pacht van het restaurant door de cateraar en het bedongen aandeel over de Food & Beverage bij partycatering.

A.5 Bijdragen uit private middelen

	Begroting	Realisatie	Prognose
	<u>2017</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
	72.000	150.700	165.000
Bijdragen particulieren	52.000	33.100	70.000
Bijdragen bedrijven	20.000	23.000	20.000
Bijdragen uit private fondsen	0	94.600	75.000

B.3.1 Meerjarige subsidie Gemeente Den Haag

	Begroting	Realisatie	Prognose
	<u>2017</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
	4.323.000	4.378.600	4.323.000
☉ Exploitatiesubsidie		3.547.000	
☉ Huur gebouw		446.000	
☉ Dotatie voorziening gebruikersonderhoud		<u>330.000</u>	
		4.323.000	

Voor de onderstaande onderdelen wordt extra subsidie aangevraagd:

- A. Collectieplan 'Collectie in beeld, de wereld in voorwerpen'
- B. Aansluiting van het zalenplan op de binnenring van 'Your Planet'
- C. Vernieuwing hal en entreegebied Museon

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
<i>Collectie in beeld</i>	108.000	108.000	108.000	108.000
<i>Aansluiting zalenplan</i>	150.000	150.000	150.000	150.000
<i>Vernieuwing entreegebied</i>	250.000	0	0	0

B.3.2 Overige subsidies Gemeente Den Haag

Begroting	Realisatie	Prognose
<u>2017</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
0	60.300	75.000

B.4 Overige bijdragen uit publieke middelen

Begroting	Realisatie	Prognose
<u>2017</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
0	79.100	5.000

LASTEN

C.1 Beheerlasten personeel

Begroting	Realisatie	Prognose
<u>2017</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
600.000	579.300	608.000

De loonkosten zijn berekend op basis van de CAO Gemeenten. Geen van de medewerkers ontvangen een beloning die hoger is dan WNT-norm. In 2014 was de formatie vallend onder de beheerkosten 9,1 fte's. Deze formatie zal in de beleidsperiode 2017-2020 niet aangepast worden.

	<u>2017</u>		<u>2014</u>		<u>2015</u>	
	€	fte	€	fte	€	fte
Directie	127.000	1,0	122.000	1,0	125.000	1,0
Secretariaat	108.000	2,2	103.900	2,2	107.000	2,2
Facilities	71.000	1,0	70.000	1,0	70.000	1,0
Financiën	238.000	3,9	231.800	3,9	234.000	3,9
Personeelszaken	<u>56.000</u>	<u>1,0</u>	<u>55.100</u>	<u>1,0</u>	<u>55.000</u>	<u>1,0</u>
Totaal (9,1 fte)	600.000	9,1	582.800	9,1	591.000	9,1
Kosten voormalig personeel	<u>0</u>		<u>-3.500</u>		<u>17.000</u>	
Totaal	600.000		579.300		608.000	

C.2 Beheerlasten materieel

C.2.1 Afschrijvingen

Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2014</u>	Prognose <u>2015</u>
105.000	125.800	105.000

Ten behoeve van projectplan Collectie in beeld zal worden geïnvesteerd in een koelcel en opbergsystemen voor de collectie. Deze en overige nieuwe investeringen zullen bekostigd worden uit de vrijval van afgeschreven activa.

C.2.2 Overige bedrijfslasten

C.2.2.1 Huur gebouw

Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2014</u>	Prognose <u>2015</u>
330.000	326.600	330.000

C.2.2.2 Gebruikersonderhoud gebouw

Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2014</u>	Prognose <u>2015</u>
446.000	443.600	446.000

C.2.2.3 Overige bedrijfslasten

	Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2014</u>	Prognose <u>2015</u>
Huisvestingslasten	356.000	364.900	367.000
Bureaunkosten	209.000	198.600	206.000
Overige bedrijfslasten	100.000	114.100	89.000

D.1 Activiteitenlasten personeel

Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2014</u>	Prognose <u>2015</u>
2.308.000	2.100.500	2.167.000

D.1.1 Salarissen en sociale lasten

De loonkosten zijn berekend op basis van de CAO Gemeenten. Geen van de medewerkers ontvangen een beloning die hoger is dan WNT-norm. In 2014 bestond het personeel, vallend onder de Activiteitenlasten, uit 36,8 fte's.

	<u>2017</u>		<u>2014</u>		<u>2015</u>	
	€	fte	€	fte	€	fte
Collecties	425.000	6,5	434.100	7,0	429.000	6,5
Educatie	188.000	3,8	149.000	2,4	147.000	3,8
Marketing en communicatie	239.000	3,3	180.400	2,5	235.000	3,3
Producties	366.000	7,0	413.800	7,0	388.000	7,0
Publieksbegeleiding	475.000	9,8	444.400	9,0	440.000	9,2
Tentoonstellingen	<u>445.000</u>	<u>6,4</u>	<u>562.200</u>	<u>5,6</u>	<u>460.000</u>	<u>6,4</u>
Lasten	2.138.000	36,8	2.183.900	36,0	2.099.000	36,2
Verhaal loon	<u>-15.000</u>		<u>-262.300</u>		<u>-117.000</u>	
Totaal	2.123.000		1.921.600		1.982.000	

In 2014 en 2015 werd het deel van de personeelsleden dat gereorganiseerd is betaald uit de Reorganisatievoorziening. De dekking van deze kosten is zichtbaar bij Verhaal loon, dat in de genoemde jaren grotendeels uit deze bedragen bestond.

D.1.2 Personeel van derden

Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2014</u>	Prognose <u>2015</u>
185.000	178.900	185.000

Via de Haeghegroep is 1 werknemer (1 fte) bij de afdeling Producties aan het werk. Daarnaast zullen er vanwege de flexibele inzet suppoosten en educatoren worden ingezet via uitzendbureaus. Voor het plan Collectie in beeld zal extern personeel worden aangetrokken. De kosten hiervan zijn niet in bovengenoemd bedrag voor de begroting 2017 meegenomen. Per jaar komt daar bij:

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
<i>Collectie in beeld</i>	108.000	108.000	108.000	108.000

D.2.1 Activiteitenlasten materieel

	Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2014</u>	Prognose <u>2015</u>
Tentoonstellingen	516.000	1.052.900	851.000
Onderhoud tentoonstellingen	82.000	113.100	77.000
Marketing en communicatie	128.000	141.300	183.000
Educatie	100.000	116.400	120.000
Overige activiteitenlasten	<u>80.000</u>	<u>86.000</u>	<u>75.000</u>
Totaal	906.000	1.509.700	1.306.000

Door extra activiteiten die niet in de begroting zijn meegenomen zijn de kosten voor tentoonstellingen in 2014 en 2015 hoger dan de komende jaren.

Voor de aansluiting van de zalen op het vernieuwde middengebied en de vernieuwing van het entreegebied worden extra middelen aangevraagd. De kosten hiervan zijn niet in de bovengenoemde begroting 2017 meegenomen. Per jaar komt daar bij:

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
<i>Aansluiting zalenplan</i>	150.000	150.000	150.000	150.000
<i>Vernieuwing hal en entreegebied</i>	250.000	0	0	0

Voor de herinrichting van een vijftal zalen van elk 100 m² vragen we de gemeente Den Haag de komende vier jaar een incidentele bijdrage te leveren. Hoewel de gemiddelde vierkante meterprijs doorgaans veel hoger ligt, verwachten we door hergebruik van tentoonstellingselementen de gemiddelde prijs tot € 1.200 per vierkante meter te kunnen beperken, zodat in totaal € 600.000 nodig is. De aanpassingen zullen gedurende de beleidsperiode plaatsvinden. Per jaar zal dan € 150.000 geïnvesteerd worden.

De vernieuwing van de hal en het entreegebied willen we in 2017 realiseren. De kosten zijn als volgt opgebouwd:

Vernieuwing hal en entreegebied

Aanpassing hoofdentree	65.000
Aanpassing toegang tentoonstelling	17.000
Receptie	75.000
Aanpassen garderobe	18.000
Tourniquet	15.000
Aanpassen diverse bekabeling en installaties	35.000
Opslagen en onvoorzien	<u>25.000</u>
Totaal	250.000

Rentebaten

	Begroting 2017	Realisatie 2014	Prognose 2015
	15.000	28.400	20.000

Mutatie Fondsen en Reserves

	Begroting 2017	Realisatie 2014	Prognose 2015
Dotatie Bestemmingsfondsen en -reserves	0	21.100	162.000

In 2015 en 2016 zal een eerste aanzet worden gegeven aan het op peil brengen van het Aankoopfonds en de Bedrijfsrisicoreserve, die in 2011 en 2012 gebruikt om de eerste bezuinigingen op te vangen.

Resumé personeelskosten	
Totaal personeelskosten (C.1 + D.1)	2.908.000
-waarvan op vast contract	2.723.000
-waarvan op tijdelijk contract	0
-waarvan via inhuur (zzp-ers e.d.)	185.000

2.2. Balans 2013 en 2014

Immateriële vaste activa	34.800	29.500	Algemene reserve	500.000	500.000
Materiële vaste activa	289.000	469.000	Bestemmingsreserve 'Global Museum'	217.700	217.000
Financiële vaste activa	-	-	Bestemmingsfonds 'Klimaatstudio'	31.700	10.800
Totale vaste activa	323.800	498.500	Bestemmingsfonds 'Vredesplein'	20.800	-
			Bestemmingsfonds 'Roots2Share'	-	21.300
			Totaal eigen vermogen	770.200	749.100
			Aankoopfonds (musea)	63.600	63.600
			Voorziening onderhoud gebouwen	1.424.800	1.651.000
Voorraden	10.100	11.400	Voorziening FPU+ regeling	34.100	7.000
Onderhanden projecten	231.600	104.000	Voorziening Reorganisatie	722.900	325.700
Vorderingen	1.621.900	1.366.500	Nog te besteden subsidie	930.500	793.300
Effecten	-	-	Totale langlopende schulden	-	-
Liquide middelen	2.615.800	2.416.400	Totale kortlopende schulden	857.100	807.100
Totale vlottende activa	4.479.400	3.898.300	Totaal vreemd vermogen	4.033.000	3.647.700
TOTALE ACTIVA	4.803.200	4.396.800	TOTALE PASSIVA	4.803.200	4.396.800

3. KWANTITATIEVE GEGEVENS OVER ACTIVITEITEN EN BEZOEKERS

Instelling: Stg. Museon

COLLECTIE EN TENTOONSTELLINGEN							
	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Voorwerpen in beheer	aantal	272.600	280.000	280.000	280.000	280.000	280.000
Tentoonstellingen in Den Haag	aantal	10	10	11	11	11	11
waarvan in eigen huis	aantal	9	8	7	7	7	7
Bezoekers totaal	aantal	185.172	215.000	185.000	185.000	185.000	185.000
waarvan betalende bezoekers	aantal	136.157	166.000	136.000	136.000	136.000	136.000
waarvan niet-betalende bezoekers*	aantal	48.424	48.500	48.500	48.500	48.500	48.500
waarvan bezoekers met 'ooievaarspas'	aantal	591	500	500	500	500	500

* Via zaalverhuur, kortingsacties, outreach-activiteiten etc.

CULTUURPARTICIPATIE: ACTIVITEITEN / LEZINGEN / WORKSHOPS ENZ. VOOR VOLWASSENEN							
	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Deelnemers	aantal	6.361	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Aangeboden verschillende activiteiten	aantal	79	70	70	70	70	70

CULTUURPARTICIPATIE: ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN EN JONGEREN IN DE VAKANTIES							
	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Deelnemers t/m 12 jaar	aantal	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Deelnemers 13 - 18 jaar	aantal	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Aangeboden verschillende activiteiten	aantal	285	300	300	300	300	300

CULTUUREDUCATIE: AANBOD IN SCHOOLVERBAND							
	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Aanbod voor Haagse * scholen							
Lessen / activiteiten primair onderwijs	aantal	1.059	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Deelnemende scholen primair onderwijs	aantal	148	136	120	120	120	120
Deelnemende leerlingen primair onderwijs	aantal	33.631	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	aantal	143	160	160	160	160	160
Deelnemende scholen voortgezet onderwijs	aantal	25	25	25	25	25	25
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	3.579	3.150	3.200	3.200	3.200	3.200

Aanbod voor niet-Haagse scholen	Eenheid	Realisatie in 2014	Prognose 2015	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Lessen / activiteiten primair onderwijs	aantal	99	65	65	50	50	50
Deelnemende scholen primair onderwijs	aantal	35	30	30	30	30	30
Deelnemende leerlingen primair onderwijs	aantal	3.178	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs							
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	aantal	167	75	100	100	100	100
Deelnemende scholen voortgezet onderwijs	aantal	40	35	35	35	35	35
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	aantal	6.039	3.800	4.000	4.000	4.000	4.000

* De deelnemende vestiging van de school ligt in Den Haag.

4. SAMENVATTING

Museon, Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag.

Terugblik en zelfevaluatie

Inhoudelijk beleid

Het Museon is een nieuwe weg ingeslagen met als voornaamste doelstellingen de ontwikkeling van een onderscheidend profiel, een betere aansluiting bij Den Haag als internationale stad van vrede en recht en positionering van het Museon als integraal onderdeel van de Internationale Zone. De thematiek van vrede en recht is inmiddels prominent verankerd in onze programmering, wat onder meer blijkt uit tijdelijke tentoonstellingen zoals 'Werken aan Vrede' en 'Den Haag en de Atlantikwall' en de lancering van een 'Peace App', die bezoekers meeneemt langs instellingen en markante plekken in de Internationale Zone. In het vernieuwde museum benaderen we onderwerpen uit cultuur, natuur en wetenschap vanuit een aardrijkskundig perspectief. Daarbij richten we ons op mondiale thema's die bepalend zijn voor de leefbaarheid van onze planeet en daardoor ook rechtstreeks van invloed op vrede en recht in de wereld. Zo maken we van het Museon een **internationaal museum in een internationale stad**.

Positionering

Het Museon is ingericht als een omgeving waarin leren en vermaak gelijk opgaan. Het bereikt daarmee een breed en divers **familiepubliek**. Onze blockbuster-tentoonstellingen zijn essentieel in de beslissing van dit publiek om het museum te bezoeken en fungeren als belangrijke trekpleister. Het zijn spectaculaire en educatieve tijdelijke tentoonstellingen over onderwerpen uit cultuur en wetenschap; op het programma stonden de onderwerpen Romeinen, imitatie, dinosaurussen en babydieren. Naast families is het **onderwijs** een belangrijke doelgroep van het Museon. Voornamelijk scholen uit Den Haag bezoeken het Museon. De onderwerpen uit het educatieve programma worden, meest aansluitend op het curriculum, gepresenteerd in een omgeving die uitnodigt tot ontdekken en onderzoeken. De tentoonstellingen en authentieke voorwerpen spelen de hoofdrol.

Economische en maatschappelijke betekenis

Met minder mensen in vaste dienst is het Museon er in de afgelopen periode in geslaagd de bezoekerscijfers op peil te houden en zelfs te verbeteren. In 2015 bezoeken meer dan 200.000 mensen het museum. Zo'n zestig procent daarvan komt van buiten de stad, daarvan weer circa vijf procent uit het buitenland. Zo'n twintig procent van de bezoekers komt in schoolverband; dit maakt het Museon tot een belangrijk onderdeel van de Haagse educatieve infrastructuur en een belangrijke toeristische trekpleister. De afgelopen periode heeft het Museon geïnvesteerd in de **verbinding met de stad**. De relatie met de internationale instellingen, met name met Europol en OPCW, zijn aangehaald. Met een aantal tentoonstellingsprojecten hebben we expliciet aansluiting gezocht bij het multiculturele karakter van Den Haag. Bovendien hebben we in samenwerking met bewonersgroepen en andere partijen in de stad op verschillende plaatsen in de stad, zoals de cultuurankers, activiteiten georganiseerd.

Bedrijfsvoering

De activiteiten van het Museon vonden plaats tegen de achtergrond van een reorganisatie en inkrimping van het personeelsbestand met meer dan dertig procent. Desondanks hebben we veel van onze voornemens uit het vorige beleidsplan kunnen realiseren en verkeren andere in de uitvoeringsfase. Voor de herinrichting hebben we € 1,2 miljoen uit eigen middelen bijeengebracht, onze bedrijfsreserve bedraagt € 500.000,-. Meer dan dertig procent van ons budget komt uit eigen inkomsten. De 'Museon Corporate Ambassadorclub' speelt een centrale rol in dit nieuwe, ondernemende Museon.

Plannen en activiteiten

Inhoudelijke beleid

Met de opening van de nieuwe vaste tentoonstelling 'Your Planet' wordt eind 2016 de eerste fase van de vernieuwing van het Museon voltooid. Daarna staat een verdere verbetering van de bezoekerservaring op het programma. Een belangrijk onderdeel daarvan is de herinrichting van het entreegebied met daarin de **International Lounge**, die dient als ontvangst- en ontmoetingsruimte en het Museon inhoudelijk verbindt met de Internationale Zone en de thematiek van vrede en recht. Deze ruimte wordt ook de uitvalsbasis voor het programma **Verbeter de wereld**, waarin gerenommeerde sprekers hun visie op mondiale kwesties en oplossingen voor mondiale uitdagingen presenteren. Daarnaast zorgt de herinrichting van een aantal tentoonstellingszalen ervoor dat op de eerste verdieping een eenduidig en integraal verhaal ontstaat.

Onder de noemer **Wereldfotografie** krijgt fotografie een permanente plek in de programmering. Dankzij samenwerking met National Geographic en WNF is de relatie tussen de fototentoonstellingen en de thematiek van de vaste opstelling gewaarborgd. Daarnaast blijven we jaarlijks een grote familiententoonstelling programmeren met een breed scala van activiteiten eromheen.

De educatieve programmering wordt in overleg met onze Educatieraad vernieuwd, met name door het aanbod voor het primair onderwijs te baseren op het *International Primary Curriculum*. **Maker education** krijgt een plek via de programmering van nieuw in te richten chemie-, media- en makerLABs.

Positionering

Met zijn **focus op mondiale thema's** neemt het Museon een unieke plaats in de museumwereld in. Een bezoek aan het museum is een ontdekkingsreis langs een aantal mondiale uitdagingen, die gerelateerd zijn aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN. De thematiek verbindt het Museon met Den Haag als Internationale Stad.

De **combinatie van interactiviteit en collectie** in de tentoonstellingen draagt eveneens bij aan het unieke karakter van het Museon. Met de nieuwe inhoudelijke koers blijft de collectie van onverminderd belang, maar een herijking is wenselijk. Daarnaast geven we graag gehoor aan de aanbeveling van het Erfgoedhuis Zuid-Holland en werken we de achterstanden op het gebied van behoud en beheer weg.

Economische en maatschappelijke betekenis

Met zijn thematiek geeft het Museon een waardevolle educatieve invulling aan de Internationale Zone en draagt het bij aan de **zichtbaarheid van Den Haag als VN-stad**. Het museum fungeert als kennismakelaar bij het behandelen van complexe, mondiale vraagstukken, bevordert internationale betrokkenheid en programmeert onderwerpen die direct of indirect raken aan vrede en recht. Het draagt bij aan de vorming van goed geïnformeerde burgers, die afgewogen beslissingen nemen en actief meedoen aan ons democratisch bestel. Deze functie van kennismakelaar vervullen we niet alleen voor de families die het Museon bezoeken, maar komt ook tot uitdrukking in het programma dat we voor het onderwijs ontwikkelen. Daarnaast willen we onze **bijdrage aan de toeristische markt** verstevigen, onder meer door de programmering van blockbusters, ruimere openingstijden en samenwerking met de Winkeliersvereniging Frederik Hendriklaan met als doel de buurt steviger op de kaart te zetten als bestemming voor een compleet dagje uit. We gaan uit van minimaal 185.000 bezoekers per jaar.

Bedrijfsvoering

Met de structurele financiering die het Museon van de Gemeente Den Haag ontvangt, worden de personeels- en beheerkosten gedekt. Voor de programmering boort het museum andere bronnen aan, zoals entreegelden, sponsors en fondsen. In dit verband streeft het Museon naar een verhoging van de omzet van museumwinkel en -restaurant, meer zaalverhuur, verkoop van tentoonstellingen en verdere uitbouw van de **Corporate Ambassadorclub**.

Beknopte begroting 2017-2020

BATEN		Begroting 2017	Realisatie 2014	Prognose 2015
		€	€	€
A	SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	1.022.000	1.195.600	1.204.000
	<i>Directe opbrengsten</i>	<i>913.000</i>	<i>1.002.300</i>	<i>1.002.000</i>
A.1	Publieksinkomsten	578.000	573.100	720.000
A.3	Overige directe inkomsten	335.000	429.200	282.000
	<i>Indirecte opbrengsten</i>	<i>109.000</i>	<i>193.300</i>	<i>202.000</i>
A.4	Diverse inkomsten	37.000	42.600	37.000
A.5	Bijdragen uit private middelen	72.000	150.700	165.000
B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	4.323.000	4.518.000	4.403.000
B.3.1	Meerjarige subsidie Gemeente Den Haag	4.323.000	4.378.600	4.323.000
B.3.2	Overige subsidies gemeente Den Haag	0	60.300	75.000
B.4	Overige bijdragen uit publieke middelen	0	79.100	5.000
	<i>Som der baten (A+B)</i>	<i>5.345.000</i>	<i>5.713.600</i>	<i>5.607.000</i>
LASTEN				
C	SUBTOTAAL BEHEERLASTEN	2.146.000	2.152.900	2.151.000
C.1	Beheerlasten personeel	600.000	579.300	608.000
C.2	Beheerlasten materieel	1.546.000	1.573.600	1.543.000
D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	3.214.000	3.610.200	3.473.000
D.1	Activiteitenlasten personeel	2.308.000	2.100.500	2.167.000
D.2	Activiteitenlasten materieel	906.000	1.509.700	1.306.000
	<i>Som der lasten (C+D)</i>	<i>5.360.000</i>	<i>5.763.100</i>	<i>5.624.000</i>
	SALDO uit gewone bedrijfsvoering	-15.000	-49.500	-17.000
	SALDO rentebaten en -lasten	15.000	28.400	20.000
	SALDO buitengewone baten en lasten	0	0	0
	EXPLOITATIERESULTAAT	0	-21.100	3.000
	Mutatie Bestemmingsfondsen en -reserves	0	21.100	162.000
	TOTAAL GENERAAL	0	0	165.000

Gevraagde incidentele subsidie

<u>Baten</u>		Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
		€	€	€	€
B	SUBTOTAAL SUBSIDIES	400.000	150.000	150.000	150.000
B.3.1	Meerjarige subsidie Gemeente Den Haag				
	A. Collectie in beeld	108.000	108.000	108.000	108.000
	B. Aansluiting zalenplan	150.000	150.000	150.000	150.000
	C. Vernieuwing entreegebied	250.000	-	-	-
	<i>Som der baten (A+B)</i>	<i>508.000</i>	<i>258.000</i>	<i>258.000</i>	<i>258.000</i>
<u>Lasten</u>					
D	SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	508.000	258.000	258.000	258.000
D.1	Activiteitenlasten personeel				
	Uitzendkrachten en gedetacheerd personeel				
	A. Collectie in beeld	108.000	108.000	108.000	108.000
D.2	Activiteitenlasten materieel				
	Tentoonstellingen en projecten				
	B. Aansluiting zalenplan	150.000	150.000	150.000	150.000
	C. Vernieuwing entreegebied	250.000	-	-	0
	<i>Som der lasten (C+D)</i>	<i>508.000</i>	<i>258.000</i>	<i>258.000</i>	<i>258.000</i>
	TOTAAL GENERAAL	0	0	0	0

Balans 2013-2014

Activa	2013	2014	Passiva	2013	2014
Immateriële vaste activa	34.800	29.500	Algemene reserve	500.000	500.000
Materiële vaste activa	289.000	469.000	Bestemmingsreserve 'Global Museum'	217.700	217.000
Financiële vaste activa	-	-	Bestemmingsfonds 'Klimaatstudio'	31.700	10.800
Totale vaste activa	323.800	498.500	Bestemmingsfonds 'Vredesplein'	20.800	-
			Bestemmingsfonds 'Roots2Share'	-	21.300
			Totaal eigen vermogen	770.200	749.100
			Aankoopfonds (musea)	63.600	63.600
			Voorziening onderhoud gebouwen	1.424.800	1.651.000
Voorraden	10.100	11.400	Voorziening FPU+ regeling	34.100	7.000
Onderhanden projecten	231.600	104.000	Voorziening Reorganisatie	722.900	325.700
Vorderingen	1.621.900	1.366.500	Nog te besteden subsidie	930.500	793.300
Effecten	-	-	Totale langlopende schulden	-	-
Liquide middelen	2.615.800	2.416.400	Totale kortlopende schulden	857.100	807.100
Totale vlottende activa	4.479.400	3.898.300	Totaal vreemd vermogen	4.033.000	3.647.700
TOTALE ACTIVA	4.803.200	4.396.800	TOTALE PASSIVA	4.803.200	4.396.800